

23/10/22

TER ONDERTEKENING

Aan de Minister voor Klimaat en Energie

Directoraat-generaal Klimaat
en Energie
Directie Energiemarkt

Auteur

Datum
19 oktober 2022

Kenmerk
DGKE-DE / 22523671

BHM 22524393

Kopie aan

nota

Voorstel tot vaststellen tijdelijke wijziging Regeling afsluitbeleid kleinverbruikers elektriciteit en gas en de Warmteregeling en verzoek ter ondertekening beantwoording Kamervragen van de leden Marijnissen en Leijten (beiden SP) aan de minister voor Klimaat en Energie over mensen die afgesloten worden van energie en het beleid om dit te voorkomen

Parafenroute

[Redacted signature lines]

Bijlage(n)

- (6)
- tijdelijke wijziging Regelingen
- IAK
- UHT ACM
- beantwoording kamervragen
- artikel Telegraaf
- nota ter achtergrondinformatie

Aanleiding

- Als onderdeel van het pakket aan maatregelen om effecten van de stijgende energierekening tegen te gaan heeft u in de brief aan de Tweede Kamer d.d. 20 september 2022 'Aanvullende maatregelen energierekening aangekondigd' dat het kabinet wil dat huishoudens in de winterperiode niet worden afgesloten als gevolg van financiële problemen en het daardoor niet kunnen betalen van de energierekening.
- U heeft hierbij aangegeven dat er uitsluitend ruimte blijft voor contractopzegging en daaropvolgend afsluiting door de netbeheerder, in gevallen van fraude, weigering om mee te werken of bij veiligheidsrisico's.
- In de tijdens de APB aangenomen motie Hermans (VVD) / Marijnissen (SP) d.d. 22 september 2022 (Kamerstuk 36 200, nr. 19) heeft de Kamer vervolgens verzocht om een ruimere benadering van de regels voor het afsluiten, namelijk om "deze winter enkel afsluiting toe te staan bij aantoonbaar misbruik, fraude of veiligheidsrisico's", waarbij in de overwegingen verwezen wordt naar de inspanningen van de leverancier die hieraan vooraf moeten gaan.

Ontvangen BBR

- In de brief aan de Tweede Kamer d.d. 4 oktober 2022 Uitwerking tijdelijk prijsplafond (Kamerstuk 36 200 nr. 77) is de voorgenomen uitwerking omschreven waarbij de extra inspanningsverplichtingen voor de leverancier gelden om in persoonlijk contact te treden en een passende betalingsregeling aan te bieden. Uitsluitend wanneer het aantoonbaar onmogelijk is gebleken om in contact te komen met een afnemer blijft afsluiten deze winter als laatste stap mogelijk.
- Dit betekent dat de consument meer bescherming en tijd wordt geboden en de consument en leverancier gezamenlijk tot een passende oplossing moeten komen. Doordat de leverancier met de consument in contact moet blijven en daarbij de consument zoveel mogelijk ondersteunt of wijst op mogelijke financiële ondersteuning om de energierekening te betalen, wordt het (onnodig) oplopen van schulden voorkomen.
- Hierbij is het de verwachting dat de grotere groep mensen die mogelijk met betalingsproblemen te maken krijgt dan in andere jaren, vooral geholpen kunnen worden met meer tijd en gerichte hulp bij het vinden van een maatwerk oplossing.
- Met betrekking tot deze verruiming van de bescherming tegen afsluiten zijn schriftelijke Kamervragen ingediend. Bijgaand treft u de antwoorden op de vragen van de leden Marijnissen en Leijten (SP) over mensen die afgesloten worden van energie en het beleid om dit te voorkomen, ingezonden op 10 oktober 2022.

Advies

1. Indien akkoord kunt u de tijdelijke wijziging van de Regeling afsluitbeleid kleinverbruikers elektriciteit en gas en de Warmteregeling ondertekenen. Deze zal daarmee zo snel mogelijk en een dag na publicatie in de Staatscourant in werking treden.
2. Indien akkoord kunt u de brief met beantwoording van de Kamervragen ondertekenen zodat deze in parallel beantwoord kunnen worden.

Kernpunten

1. De tijdelijke wijziging van de regelingen is naar aanleiding van de consultatie aangevuld met de volgende extra bepalingen:
 - De maximale inspanning om in persoonlijk contact met de (klein)verbruiker te treden is specifiek gedefinieerd (schriftelijk benaderen wordt niet gezien als persoonlijk contact, daarvan is pas sprake als er een gesprek plaatsvindt telefonisch of aan huis) en is een nakomings-termijn van minimaal 14 dagen opgenomen voor de betalingsherinneringen.
 - De mogelijkheid van het opschorten van toekomstige betalingen is geschrapt omdat meerdere partijen aangaven de zorg te hebben dat deze kan bijdragen aan de opbouw van verdere schulden, en onnodig is gelet op de bestaande ruimte die er is bij het maken van afspraken over maandelijkse termijnbedragen tussen leverancier en afnemer.

- De invulling van een passende betalingsregeling is verder gedefinieerd als toegesneden op de individuele situatie. De leverancier is verplicht om in ieder geval de mogelijkheid tot het gedeeltelijk opschorten van openstaande vorderingen tot na 1 april 2023 aan te bieden. Een eerdere datum voor het aflossen van de volledige schuld kan in goed overleg overeen gekomen worden, maar door deze datum op te nemen als verplicht aanbod blijft de bescherming gedurende de winterperiode beter gewaarborgd.
- Om te voorkomen dat een kleinverbruiker afgesloten wordt is het voldoende om ofwel in contact te treden met de leverancier ofwel een traject van schuldhulpverlening te starten, waarbij tegemoet gekomen is aan de kern van de zorg dat de leverancier kan afsluiten voordat de gemeente in actie is gekomen, door hiervoor de termijn van twee keer een maand op te nemen.
- In een aantal consultatiereacties werd verzocht om de kosten voor heraansluiten zoveel mogelijk te beperken, evenals aanvullende kosten die betrekking hebben op de afbetaling van schulden. Deze regeling ziet niet op deze kosten. In de regeling is wel opgenomen dat ook voor de heraansluitkosten van de netbeheerder een passende betalingsregeling getroffen moet worden (dit is nieuw ten opzichte van de praktijk waarin deze kosten vaak in een keer voldaan moesten worden).

In de Uitvoerings- en Handhavingstoets UHT van de ACM onderschrijft zij dat afsluiting in de komende periode zo veel mogelijk dient te worden voorkomen. De voorliggende wijziging acht de ACM uitvoerbaar en handhaafbaar, maar zij signaleert daarbij wel knelpunten door de verwachte toeloop en vraagt daartoe een intensivering van de inspanning en extra middelen voor de verwachte inzet ten aanzien van voorlichting van consumenten en geschilbeslechting. Hierover zullen we het gesprek aangaan met de ACM en zullen U vervolgens hier nader over informeren. De ACM doet daarnaast tot slot een aantal suggesties welke buiten de scope van deze regeling gaan. Hierover zullen we komende week nog nader van gedachten wisselen met de ACM om te bezien of er sprake is van nieuwe inzichten, maar dat staat het vaststellen van de tijdelijke regeling niet in de weg.

2. De beantwoording van de Kamervragen van de leden Leijten en Marijnissen (beide SP) gaat in op:

- Welke redenen er mogelijk zijn dat er toch nog huishoudens worden of inmiddels zijn afgesloten
- De rol van ACM bij het toezicht op afsluitingen
- De wijze van invulling van de motie Hermans-Marijnissen met betrekking tot de inhoud, looptijd en reikwijdte van de tijdelijke extra bescherming voor deze winterperiode.

Toelichting

- De aanpassing van de regeling en de verwerking van de consultatiereacties is op hoofdlijnen met u op 20 oktober besproken.
- Ten opzichte van de eerdere communicatie naar de Tweede Kamer is de expliciete meewerkverplichting voor de kleinverbruiker komen te vervallen, zodat de inspanning primair bij de leverancier komt te liggen. Wel is gevolg hiervan dat er als randvoorwaarde bepalend is of er enige vorm van contact is. Naar aanleiding van de consultatiereacties zijn de verplichtingen rondom inspanningen van de zijde van de leverancier om contact te leggen en tot een passende betalingsregeling te komen nader gespecificeerd. Waar mogelijk is hierin voorzien door de termijnen en kanalen voor contact en elementen van de betalingsregeling te benoemen
- Overige wensen uit de consultatie kunnen we gezien het tijdelijk karakter van de wijziging niet of niet geheel aan tegemoet komen. Het gaat dan o.a. om bredere zorgen voor situatie van oplopende schulden na 1 april en het ontbreken exit strategie daarvoor binnen deze regeling, het beperken van aanvullende kosten en het juridisch onderbouwen van de praktijk van het sturen van ge-update signalen in het kader van vroegsignalering. Dit vraagt om een nadere/bredere afweging in samenhang met het beleidsterrein van SZW en de regels m.b.t. gegevensuitwisseling.
- Netbeheer Nederland is verzocht de aantallen afsluitingen de komende periode nauw te monitoren en met ons te delen, met het oog op effectieve monitoring.
- De tijdelijke bescherming met deze wijziging loopt op 1 april 2023 af. Er lijkt sterke aanleiding om deze regeling in het algemeen te herzien, met betrekking tot bredere wensen en meer structurele wensen die het kader van deze tijdelijke wijziging te buiten gaan. De tijdelijke wijziging van deze regeling zal geëvalueerd moeten worden en bezien moet worden of een structurele wijziging van deze regeling vooruitlopend op inwerkingtreding van de Energiewet en bijbehorende lagere regelgeving noodzakelijk is.